

verslag

Ministerie van Defensie

Defensie Helikopter Commando

Locatie

Vliegbasis Gilze-Rijen
Rijksweg 121
Rijen

Postadres

Postbus 8762
4820 BB BREDA
MPC 89A

Contactpersoon

Maj H.C.J. van Vulpen BJ
Hoofd Communicatie Defensie
Helikopter Commando

MDTN 0161 29 6101
P77258@mindef.nl

www.luchtmacht.nl

Datum

3 mei 2023

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Betreft	Geluidscontouren Maritiem Vliegveld De Kooy
Vergaderdatum en -tijd	03-05-2023, 09:30 – 11:30
Vergaderplaats	Maritiem Vliegveld De Kooy (MVKK)
Aanwezig	Dhr. Fred Simons, <i>vertegenwoordiger wijkcommissie De Schooten</i> Dhr. Arthur van Zon, <i>voorzitter wijkcommissie De Schooten</i> Kapitein Joey Ermens, <i>plaatsvervangend hoofd Bureau Geluidshinder, Zonering en Rapportering</i> Majoor Henk-Jan van Vulpen, <i>hoofd Communicatie Defensie Helikopter Commando</i>

Aanleiding

Tijdens het overleg van de Commissie Overleg en Voorlichting Milieu (COVM) Maritiem Vliegveld De Kooy (MVKK) van 7 december 2022 in het gemeentehuis van Den Helder heeft dhr. Van Zon gebruik gemaakt van het inspreekrecht. Namens de wijkcommissie De Schooten bracht hij onder meer de geluidshinder door helikopters (die ervaren wordt op de hoger gelegen etages van de flats op de Baljuwstraat) onder de aandacht. Ook adresseerde hij vragen en onduidelijkheden over de geluidscontouren van het MVKK en de Nota hogere grenswaarden aan het Defensie Helikopter Commando. Het geven van uitleg over de inrichting van geluid rondom het MVKK en bespreken van vragen (namens omwonenden in de wijk) is de aanleiding van dit gesprek.

Kapitein Ermens geeft een toelichting op het verschil tussen geluidbelasting en geluidhinder en gebruikt hier twee videoclips voor.

Geluidbelasting

De geluidsbelasting van opstijgende en landende vliegtuigen rondom vliegbasis wordt berekend en getoetst aan de regels en afspraken die hierover gemaakt zijn. Zo bepaalt de geluidszonering hoeveel geluid er rondom een vliegbasis mag zijn. Hiervoor is volgens wetten en regels een gebied bepaald rond de vliegbasis, de zogeheten Ke-contour. Deze geluidscintour kun je zien als een badkuip die wordt gevuld met het geluid van vliegbewegingen. Hoe meer geluid, hoe sneller hij vol is. Ook het tijdstip van een vlucht wordt meegenomen. Dezelfde vlucht 's nachts vult de badkuip bijvoorbeeld 10 keer zo snel, omdat er dan meer hinder is. Door te plannen verspreidt de luchtmacht de hoeveelheid geluid over het jaar. Nu geldt rondom vliegbases een zogenoemde 35 Ke-zone. Buiten dit gebied mag

het geluid niet hoger zijn dan 35 Ke. Jaarlijks wordt de geluidsbelasting van opstijgende en landende vliegtuigen rondom het MVKK berekend. De contouren zijn zichtbaar in de jaarrapportage en kwartaalrapportages geluidbelasting en te raadplegen op defensie.nl/onderwerpen/vliegbewegingen/rapportages-geluidhinder-en-geluidbelasting.

Kapitein Ermens geeft een toelichting op hoe deze rapportages zijn opgebouwd en te lezen zijn. De 35 Ke-zone van het MVKK ligt relatief ver van de wijk De Schooten en de flats die geluidshinder ervaren. De heren Van Zon en Simons overwegen om een geluidsmeeetnetwerk in te richten, maar dit zal geen invloed hebben op de contouren van de 35 Ke-zone in relatie tot de wijk De Schooten (en mogelijke tegemoetkomingen in geluidbeperkende maatregelen vanuit Defensie). Hiervoor zouden gesprekken gevoerd kunnen worden met andere partijen, zoals de woningcorporatie of de Gemeente Den Helder.

Tot nu toe berekent Defensie de hoeveelheid geluid rond militaire luchthavens met de geluidsmaat Ke. Dat moet ook volgens de wet. Defensie onderzoekt nu of het ook de geluidsmaat Lden kan gebruiken. Burgerluchthavens doen dat al en het past ook binnen de Europese wet- en regelgeving. Lden is een wereldwijd gebruikte maat om geluid te meten. Het wordt bijvoorbeeld ook gebruikt om de geluidsbelasting van wegverkeer zichtbaar te maken, maar ook voor alle civiele luchthavens in Nederland. Een van de verschillen tussen Ke en Lden is dat bij de rekenmethode voor Lden wordt meegenomen hoe lang je een vliegtuig hoort. De vliegsnelheid op een rekenpunt om de geluidscontour te berekenen heeft bij Lden dus invloed op de uitkomst van de berekening. De toekomstige overgang van Ke naar Lden zal naar verwachting weinig tot geen effect hebben op de geluidscontour van Maritiem Vliegveld De Kooy. Meer informatie is te vinden op defensie.nl/onderwerpen/luchthavenbesluiten.

Geluidbelasting gaat dus vooral over de wettelijke bepalingen en afspraken waar Defensie zich aan moet houden.

Geluidhinder

Als het gaat om hoe geluid wordt ervaren (door de omgeving) spreken we over geluidhinder. Dit gaat vooral over beleving. Een voorbeeld zijn Helikopter Vaardigheids Oefeningen (HVO's) op het MVKK. Deze bewegingen zijn meegenomen in de berekende geluidsbelasting, en passen dus binnen de geluidsbelasting, maar worden wel als hinderlijk ervaren. Er zit spanning tussen de geluidbelasting en geluidhinder. Door met elkaar in gesprek te gaan en/of melding te maken door via het [klachtenformulier](#) kan bekeken worden wat er wel/niet gedaan kan worden aan de hinder die ervaren wordt. Het blijft hierbij altijd zoeken naar een balans tussen operationele gereedheid en leefbaarheid. Helaas lukt het in de praktijk niet om hinder volledig te beperken. Majoor Van Vulpen benadrukt het belang van goede communicatie met de omgeving. Geïnformeerd zijn over oefenen, trainen en afwijkende vliegbewegingen heeft effect op de beleving van geluid door omwonenden. Het Defensie Helikopter Commando communiceert met de omgeving onder meer via Twitter (@dhcluchtmacht) en omwonendenmails (aankomen via dhc.svc@mindef.nl). Ook worden bij grote oefeningen gemeenten betrokken om samen de omgeving te voorzien van goede informatie.

Nota hogere grenswaarden

De Nota hogere grenswaarden (in opdracht van de Gemeente Den Helder) is een lastig te lezen rapport en betreft met name grondgebonden geluid. In die zin is dit rapport niet van toepassing op de geluidbelasting en contouren van het MVKK.

Beantwoording overige vragen:

1. Hoe laag mag gevlogen worden in laagvlieggebied Wieringermeerpolder?
Helikopters mogen in heel Nederland niet lager dan 45 meter boven de grond vliegen, maar in laagvlieggebieden of wanneer er een ontheffing door de Militaire Luchtvaart Autoriteit (MLA) is afgegeven mogen helikopters zo laag vliegen als dat voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijk is. In Nederland zijn speciale helikopterlaagvlieggebieden aangewezen, zoals de Wieringermeerpolder. Het oefenen met laagvliegen kan dag en nacht nodig zijn. Daarom wordt het laagvliegen bij duisternis ook regelmatig 's avonds geoefend. Meer informatie is te vinden op [Defensie.nl/onderwerpen/vliegbewegingen](https://defensie.nl/onderwerpen/vliegbewegingen).
2. Hoe zit het met de nachtstraffactor in relatie tot geluidsbelasting?
De nachtstraffactor is bedoeld om de grotere mate van geluidhinder in de avond en nachtelijke uren tot uitdrukking te brengen. Zo telt een vlucht in de nacht (tussen 23:00 en 06:00 uur lokale tijd) 10 keer zo zwaar als een vlucht overdag.
3. Waar kan ik terecht voor een meetnetwerk?
De Koninklijke Luchtmacht werkt voor de periodieke rapportages van de Controlled Traffic Region's (CTR's) van de vliegbases samen met het Koninklijk Nederlands Lucht- en Ruimtevaart Centrum (NLR). Voor het opzetten van een apart en onafhankelijk geluidsmeetnet in of rondom een woning adviseert kapitein Ermens om contact te leggen met TNO. Mocht er interesse zijn in een geluidsmeetnet, dan kan contact worden gelegd met de firma Casper B.V. Gezien de eerdere conclusie blijkt dit niet opportuun te zijn. De geluidsmeetnetten zijn in 2013 in gang gezet door Angeline Eijsink die toen Tweede Kamerlid was. Ze zijn vooral bedoeld om duidelijk te maken wat de geluidsbelasting is van de F-35's die sinds 2019 de F-16's vervangen.
4. Wat zijn de geluidsnormen voor appartementen in een flatgebouw?
Kapitein Ermens: Voor zover ik weet zijn hier geen geldende geluidsnormen voor bepaald in relatie tot luchtgebonden geluid.

Acties:

1. De heren Van Zon en Simons stemmen af met de omwonenden welke informatiebehoefte en vragen leven. Vervolgens zal in overleg met majoor Van Vulpen bekeken worden hoe hier gehoor aan gegeven kan worden.
2. Dit gespreksverslag zal, na akkoord door alle deelnemers, gedeeld worden door de heren van Zon en Simons met hun achterban.